

SM-yö 2023 ratamestarin lausunto

Lappeen Riento järjestää suunnistuksen vuoden 2023 SM-yö kilpailun Taipalsaarella. Kilpailukeskuksena ja kilpailumaastona toimii Puolustusvoimien Taipalsaaren harjoitusalue ja sen lähiympäristö. Osa kilpailumaastosta on saatu käyttöön vain tätä tapahtumaa varten ja kilpailun jälkeen se osa ei ole enää suunnistuskäytössä. Osittain finaalien kilpailumaastossa on juostu viimeksi vuonna 1995, kun Lappeen Riento järjesti alueella FIN5 -suunnistusviikon. Osa finaalien kilpailumaastosta on aluetta, jossa ei ole aikaisemmin suunnistettu. Kyseessä on siis lähes ainutlaatuinen mahdollisuus suunnistaa tässä hienossa maastossa. H21 -sarjan karsintamaastossa on järjestetty Lappeen Riennon perinteiset Rinkelirastit viimeksi vuonna 2017.

H21-sarjan karsinnan maastosta ratamestarilla on runsaasti kokemuksia jo tätä kisaprojektia ennen. Maastoa on käytetty aikanaan useammassakin Lappeen Riennon järjestämässä kilpailussa. Seura on myös harjoitellut maastossa vuosien saatossa paljon, varsinkin silloin kun on ollut suppamaastoja luvassa Jukolassa tai SM-kilpailuissa. Se on erinomainen esimerkki suppa- kangasmaastosta.

Ratamestarin ensimmäiset kokemukset finaalien kilpailumaastosta ovat vuodelta 1995 FIN5-suunnistusviikolta. Kaivoin arkistoista vanhat kartat ja tämän tekstin ohessa olevien karttakuvien mukaisesti allekirjoittanut suunnisti H12-sarjassa. Mitään en kilpailusuorituksista muista, ehkä syystäkin, kun katsoo noita reitinvalintoja. 😊

Kilpailukeskuksesta muistikuvia on paljon paremmin, joka on muuten sama kuin nyt SM-yössä. Tosin hiukan eri rakenteella. Sen jälkeen finaalien maastossa ei ole käytännössä suunnistettu muutamia seuran taitoharjoituksia lukuun ottamatta. Sittemmin maasto on tullut työn puolesta erittäin tutuksi. Monesti on tullut siellä liikkuesssa mietittyä, että kylläpä on hienoa ja soveltuisi erinomaisesti SM-kilpailuiden maastoksi. No nyt sitten päästään tätä toteuttamaan. Kilpailijat voivat sitten kisan jälkeen arvioida, soveltuiko se maasto SM-kilpailuihin.

Kilpailumaastot ovat siis suppa- kangasmaastoa, joka on pääosin mäntypuuvaltaista. Kulkukelpoisuus on pääosin erittäin hyvä. Maastopohja on tasainen ja risua maastossa on erittäin vähän. Maapohjan kivikkoisuutta on ainoastaan syvimpien supprien pohjilla ja Saimaan rantaharjun rinteissä. Myös eri ikäiset taimikot ovat melko helppokulkuisia

johtuen maapohjan karuudesta. Muutamassa rehevämmässä paikassa esiintyy hieman heinäisyyttä, mutta kilpailuajankohtana se on jo hiljalleen lakastumassa pois. Näkyväisyys on erinomainen niillä alueilla, missä on vanhaa metsää. Nuoremman metsän alueilla näkyväisyys on rajoitetumpaa. Hyvää näkyväisyyttä helpottaa kangasalueilla paikoin maastonmuotojen loivapiirteisyys. Suppa-alueilla maastonmuodot ovat suppien ja harjujen takia jyrkempiä. Nämä saattavat aiheuttaa haasteita suunnistukselle, koska muodot ovat kangasalueilla loivia ja suppien muodot taas eivät näy pitkälle. Finaaliratojen noususummat tulevat olemaan vähäiset. Suurimmat nousut kertyvät radoilla pääosin suppien pohjilta noustessa ja Saimaan rantaharjulla suunnistettaessa. H21 -sarjan karsinnan radoilla nousua on hieman enemmän paikoin jyrkkien harjujen ja suppien takia. Koska finaaleissa juostaan osittain Puolustusvoimien harjoitusalueella, erityispiirteenä maastossa on jonkin verran erilaisia kaivantoja, kuoppia ja taisteluhautoja. Kilpailun kartan on tehnyt Jarmo Tonder. Se on erittäin selkeälukuinen ja tarkka. Tasaisimmilla kankailla on kuvattu melko loiviakin maastonmuotoja. Kasvillisuuskuvaus ja metsäkoneiden urien kuvaus on tarkka. Runsaasti maastonmuotoja sisältävillä alueilla muodot on kuvattu riittävästi yleistäen, jotta lukukelpoisuus säilyy.

Radat ovat sääntömääräiset ja sisältävät vaihtelevaa rytmitystä lyhyistä teknisistä rastiväleistä aina pitkiin rastiväleihin. Kilpailu tulee olemaan joka sarjassa erittäin vauhdikas. Esimerkiksi H21 -sarjan finaalissa tullaan todennäköisesti juoksemaan melko lähelle 5 min/km vauhteja. Maasto ja radat tarjoavat monipuolisia suunnistushaasteita. Kilpailussa tulee eteen erittäin vauhdikkaita suunnistuspätkiä tasaisella hienolla kankaalla, jossa korostuu suunnassa kulku ja loivienkin muotojen havainnointi. Välillä taas edetään runsaammin maastonmuotoja sisältävällä alueella, joka vaatii tarkkaa kartanlukua ja havainnointia. H21 -sarjan karsinta tulee olemaan hieno, lähes viestinomainen yösuunnistuskilpailu. Sen läpäiseminen vaatii kilpailijoilta hallitun suorituksen, jossa kyetään vaihtelevaan suoritusta vauhdikkaasta suoraviivaisesta etenemisestä todella taitoa vaativaan suunnistamiseen. Kaiken kaikkiaan uskon, että kilpailusuoritus näissä erinomaisissa maastoissa tulee olemaan erittäin miellyttävä kokemus.

Ratamestari Heikki Torniainen

